

JEL Classification: E10, E41

Сергєєва Олена Степанівна

к.е.н., доцент кафедри банківської справи
Одеського національного економічного університету
м. Одеса, Україна

Шевченко Олена Юрїївна

студентка 1 курсу факультету фінансів та банківської справи
Одеського національного економічного університету
м. Одеса, Україна

АНАЛІЗ РІВНЯ МОНЕТИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ З ВИКОРИСТАННЯМ ГРОШОВИХ АГРЕГАТІВ М2, М1, М0 ЗА 2014, 2017, 2021 РОКИ

Тези присвячено аналізу рівня монетизації економіки України. Розглянуто важливість грошових агрегатів та обчислено рівень монетизації економіки України відносно агрегатів.

Ключові слова: монетизація, грошові агрегати, ліквідність, грошовий обіг.

Процес монетизації — складне економічне явище, пов'язане з пропозицією грошей в економіку країни шляхом збалансування попиту та пропозиції на грошовому ринку. Його суть полягає у наповненні та регулюванні каналів грошового обігу відповідно до потреб економіки країни. Метою дослідження є визначення економічної сутності процесу монетизації економіки, впливу грошових агрегатів на монетизацію економіки та різниці між різними мультиплікаторами.

Монетизація — це засіб забезпечення та задоволення реального попиту на гроші, особливо на грошовий капітал, економіки країни в цілому. [1] У науковій літературі процес монетизації визначається як достатність випуску грошей для руху товарів, процес насичення економіки грошима, макроекономічний показник, що характеризує рівень забезпечення економіки грошима. Основними об'єктами управління процесом монетизації економіки слід вважати грошову базу, грошові агрегати, процентні ставки, нормативи резервування, інфляцію, валютний курс і державні запозичення. Суб'єктами управління є центральний банк, фінансово-кредитні установи та уряд у межах виконання його антиінфляційної та боргової політики.

Рівень монетизації економіки визначається за формулою:

$$км = \frac{M_{1,2,0}}{ВВПн} \times 100\%$$

км – рівень монетизації економіки;
 М2, М1, М0 – Грошові агрегати;
 ВВПн – номінальний внутрішній валовий продукт.

В таблиці 1 розглянемо рівень монетизації економіки України за агрегатами М0, М1, М2.

Таблиця 1

Аналіз рівня монетизації економіки України з використанням грошових агрегатів М2, М1, М0 за 2014, 2017, 2021 р. р.
 (млн грн. та % станом на кінець року)

Роки	Рівень монетизації за агрегатом М2, %		Рівень монетизації за агрегатом М1, %		Рівень монетизації за агрегатом М0, %	
	млн грн.	%	млн грн.	%	млн грн.	%
2014	955,349	61.0	435,475	27.8	282,947	18.1
2017	1,208,557	41.0	601,631	20.0	332,546	11.1
2021	2,069,606	37.9	1,281,238	23.5	581,011	10.6

Джерело: складено та розраховано автором за матеріалами [2]

Отже, можна зробити такий логічний висновок, що рівень монетизації за агрегатом М0, з плином часу поступово зменшувався. У 2014 р. він був 18.1 %, у 2017 - 11.1 % , а в 2021 р. – 10.6%, але об'єм готівки збільшувався. Натомість, ми бачимо збільшення не тільки М0, а й зростання М1 та М2. Це значить, що М1 та М2 розвивалися стрімкіше за ці роки, ніж М0. Як видно з наведених даних у табл.1 на протязі 2014, 2017 та 2021 рр. відбулось зростання сукупної грошової пропозиції в економіці більш ніж у два рази. Використовуючи дані табл.1, можемо побачити, що в цей період рівень монетизації коливається, але постійно зберігається на рівні не вище 40%, а на кінець 2021 року в загалі склав 37,9%. Зазначимо, що цей показник достатньо низький для України, міжнародний досвід показує рівень цього показника, для країн з перехідною економікою повинен складати приблизно 70-80%, а в розвинутих країнах більше 100% та вище.

Список використаних джерел

1. К.О. Ільїна, М.С. Мрочко Тенденції та проблеми монетизації економіки України. *Науковий вісник НЛТУ України*. Вип. 25.3 Львів: Львівський НУ ім. Івана Франка . 2015.
2. Грошово-кредитної статистики України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#1ms>